

Alþingi
Erindi nr. P 130/2271
komudagur 29.4.2004

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Efni: Frumvarp til laga um þriðju kynslóð farsíma

Landssími Íslands hf. (Síminn) vísar til bréfs nefndarinnar, dags. 21. þ.m., þar sem óskað var eftir umsögn félagsins við ofangreindu frumvarpi.

1. Almennt

Símanum gafst ásamt öðrum fjarskiptafyrirtækjum kostur, að koma á framfæri athugasemdum til samgönguráðuneytis meðan frumvarp þetta var í vinnslu ráðuneytisins, sbr. meðfylgjandi bréf til ráðuneytisins dags. 7. janúar 2004.

Þær breytingar sem síðan hafa verið gerðar á frumvarpinu eru jákvæðar, að mati Símans. Með vísan til þessa styður Síminn framgang frumvarpsins. Að því marki sem ekki hefur verið tekið tillit til einstakra ábendinga í fyrri umsögn eru þær hins vegar ítrekaðar. Ekki þykir rétt að endurtaka þær lið fyrir lið heldur vísast að mestu til fyrri umsagnar, að breyttu breytanda.

2. Sérstakar athugasemdir

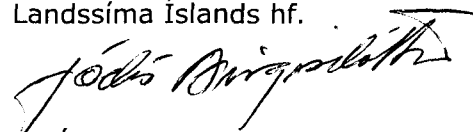
Af einstökum efnisatriðum fyrri umsagnar þykir nauðsynlegt að leggja ríka áherslu á, að Síminn telur 2. mgr. 3. gr. frumvarpsins fela í sér of víðtækt framsal löggjafarvalds til Póst- og fjarskiptastofnunar varðandi ákvarðanir um áfanga og hraða uppbyggingar, svo og kröfur um sendistyrk.

Breytir engu, að í athugasemdum í greinargerð komi fram að Póst- og fjarskiptastofnun skuli við gerð útboðsskilmála m.a. ætlað að taka mið af markaðsaðstæðum varðandi kröfur um uppbyggingarhraða og útbreiðslu. Góðir lagasetningarhættir krefja að mælt sé fyrir um svo veigamikla hagsmuni í sjálfum lagatextanum.

Með vísan til þess rökstuðnings sem fram kemur í bréfinu frá 7. janúar sl. er á ný lagt til að nýr málsliður bætist við 2. mgr. 3. gr. þannig að málsgreinin verði í heild sinni svohljóðandi:

„Nánari ákvæði um áfanga og hraða uppbyggingar og kröfur um sendistyrk munu skilgreind í útboðsskilmálum við útboð á tíðnum. **Skal þess gætt að ekki verði gerðar ríkari kröfur um uppbyggingarhraða og útbreiðslu en eftirspurn kallar á og raunhæfar viðskiptaáætlanir geti staðið undir.**“

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

f.h. Páll Ágrímsson, hdl.

Dagsetning
07. janúar 2004

Tilvísun
002/005/04

Samgönguráðuneyti
v.t. Karl Alvarsson
Hafnarhúsinu v/Tryggvagötu
150 Reykjavík

Efni: Frumvarp til laga um þriðju kynslóð farsíma

Vísað er til bréfs ráðuneytisins, dags. 10. desember 2003, en bréfinu fylgdi beiðni um umsögn vegna frumvarps til laga um þriðju kynslóð farsíma. Jafnframt er vísað til fyrri samskipta við ráðuneytið vegna málsins, sbr. minnisblað Símanns til ráðuneytisins, dags. 2. desember sl.

1.0 Almenn

Fyrri athugasemdir Símanns lutu að frumvarpinu eins og það var lagt fram á 128. löggjafarþingi, sem þskj. nr. 1072 – 659. mál. Samkvæmt því frumvarpi var ætlunin með því að framfylgja svokallaðri UMTS ákvörðun ESB, sem væri hluti EES samningsins. Í frumvarpi því sem nú liggur fyrir kemur hins vegar fram, að UMTS ákvörðunin hafi verið tímabundin og fallið úr gildi í lok janúar 2003, fjórum árum eftir gildistöku hennar.

Eftir stendur, að heimildartilskipun ESB nr. 220/20/EB, sem er hluti af nýja fjarskiptapakkanum, mælir fyrir um fyrirkomulag við úthlutun leyfa, þ.m.t. vegna tíðniúthlutunar. Ákvæðum þessarar tilskipunar hefur verið hrint í framkvæmd með nýjum fjarskiptalögum nr. 81/2003.

Samkvæmt þessu er að EES rétti ekki lengur tilefni til framlagningar sérstaks frumvarps um leyfisúthlutun vegna þriðju kynslóðar farsíma, þar sem almenn ákvæði IV kafla fjarskiptalaga, um úthlutun tíðna og númera, hrinda í framkvæmd öllum nauðsynlegum ákvæðum hvað þetta varðar.

Telji ráðuneytið eftir sem áður af einhverjum ástæðum þörf á framlagningu frumvarpsins, leggur Síminn áherslu á, að fyrirkomulagi úthlutunar á þriðju kynslóðar leyfum verði svo háttáð að fjarskiptafyrirtækjum verði gert kleift að haga uppbyggingu kerfisins í samræmi við raunhæfar viðskiptaáætlanir og væntingar markaðarins. Þá telur Síminn nauðsynlegt, að reikiákvæði laganna verði hliðstæð erlendum fordæmum. Á þessu stigi telur Síminn jafnframt ekki rétt að útiloka samrekstur eða sameiginlega uppbyggingu fjarskiptafyrirtækja á þriðju kynslóðar neti.

Síminn
við Austurvöll
150 Reykjavík
Sími: 550 6000
Fax: 550 6009
Heimasíða: www.siminn.is
Netfang: siminn@siminn.is

2.0 Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins

2.1 Um 2. gr., úthlutun tíðna

Lagt er til að gildistími tíðniúthlutunar verði 20 ár í stað 15 eins og frumvarpið ráðgerir. Sýnist þetta vera almenna reglan í Evrópu, sbr. samanburðartafla sem afhent var ráðuneytinu á fundinum.

2.2 Um 3. gr., útbreiðsla

Samkvæmt ákvæðinu verður sú lágmarkskrafa gerð til hvers rétthafa, að UMTS net nái til 60% íbúa nánar tilgreindra landshluta. Það er lagt í hendur Póst- og fjarskiptastofnunar að skilgreina nánari ákvæði um áfanga og hraða uppbyggingar og kröfur um sendistyrk í útboðsskilmálum.

Síminn gerir ekki athugasemd við þessa útbreiðslukröfu sem langtímamarkmið og byggir afstöðu sína til útbreiðslukrafna og hraða uppbyggingar m.a. á niðurstöðu sérfræðiskýrslu framkvæmdastjórnar ESB frá júní 2002.¹ Þar segir m.a.: *“Avoid or limit coverage requirement during initial years. Avoid area coverage during initial years, focusing on population coverage.”*

Í skýrslunni er lagt til að tíðniúthlutanir sem þessar byggi á fimm meginreglum. Ein meginreglan er að til grundvallar úthlutunarskilmálum liggi raunhæf viðskiptaáætlun (sustainable business models in the industry). Önnur meginregla er að tíðniúthlutun og skilmálar hennar taki mið af eftirspurnarhlið markaðarins (take-up of market demand), þ.e. að ekki verði lagðar á ríkari kröfur um uppbyggingarhraða og útbreiðslu en spurn er eftir.

Tekið skal fram, að Síminn gerir ráð fyrir að á árunum fram til 2010 muni GPRS og EDGE tækni fullnægja að mestu kröfum markaðarins. Uppbygging UMTS neta verði hins vegar hæg. Gera má ráð fyrir að í upphafi gæti útbreiðslan numið að hámarki 20% og stefnt yrði að 10% aukningu árlega þar til 60% markinu yrði náð. Í fyrstu myndu tilraunarkerfi vera sett upp á mjög afmörkuðum svæðum.

Með vísan til ofangreinds er lagt til að nýr málslíður komi inn í 2. mgr. 3. gr. frumvarpsins, þannig að málsgreinin verði í heild sinni svohljóðandi:

„Nánari ákvæði um áfanga og hraða uppbyggingar og kröfur um sendistyrk munu skilgreind í útboðsskilmálum við útboð á tíðnum. Skal þess gætt að ekki verði gerðar ríkari kröfur um uppbyggingarhraða og útbreiðslu en eftirspurn kallar á og raunhæfar viðskiptaáætlanir geti staðið undir.“

¹ Comparative Assessment of the Licensing Regimes for 3G Mobile Communications in the European Union and their Impact on the Mobile Communications Sector

2.3 Um 4. gr., tíðnigjald

Síminn telur ekki rétt að gera athugasemd við grunnhugsun að baki fyrirhugaðs tíðnigjalds. Vegna óvissu um hraða á útbreiðslu, sér í lagi hraða á útbreiðslu umfram 60% reglu frumvarpsins, þarf hins vegar að tryggja í lagatextanum sjálfum að afslátturinn verði veittur strax. Vísendingar eru í athugasemdum við 4. gr. frumvarpsins að þetta sé ætlunin sbr. orðalagið „Afsláttur miðast við útbreiðslu í lok þriðja áfanga, en er veittur strax.“ Hins vegar er óljóst hvað átt er við með lok þriðja áfanga. Með vísan til þessa er lagt til að í 2. mgr. 4. gr. verði bætt við orðalagi sem tryggi afdráttarlaust að afsláttur verði veittur strax.

2.4. Um 8. gr., reiki, samnýting ofl.

Síminn leggur til, varðandi reiki milli þriðju kynslóðar og GSM 900 og 1800 kerfa, að orðalag sem nú er í athugasemdum frumvarpsins við 8. gr., þess efnis að slíkir reikisamningar skuli gerðir á viðskiptalegum forsendum og án mismununar verði tekið upp í lagatextanum. Með þessu móti væri tekið upp sams konar fyrirkomulag og í Danmörku, en reikisamningar innanlands skulu skv. dönskum rétti byggja á viðskiptalegum forsendum, sem fjarskiptafyrirtæki komast að samkomulagi um. Að öðru leyti gilda almenn ákvæði samkeppnislaga.

Með vísan til ofangreinds er lagt til að við 1. mgr. 8. gr. bætist ml. þannig að málgreinin í heild orðist svo (viðbót feitletuð):

„Rétthafi samkvæmt lögum þessum á rétt á innlendum reikisamningi gagnvart fjarskiptafyrirtækjum sem reka GSM 900 og DCS 1800 farsímaþónustu. Skulu samningar þessir gerðir á viðskiptalegum forsendum og án mismununar.“

Síminn ítrekar þó, að ýmis tæknileg atriði eru óljós í þessu sambandi og þetta ákvæði getur verið verulega íþyngjandi fyrir GSM-farsímafyrirtæki, bæði hvað snertir kostnað og tæknileg atriði, og gert þjónustu við viðskiptavinum fyrir tækjanna verri en eilla. Öll þessi atriði gilda sérstaklega um Símann, sem þegar veitir viðskiptavinum Og Vodafone reikiaðgang.

Síminn leggur jafnframt áherslu á, að kvöð um reiki innan sömu kynslóðar farsímaneta sé fordæmalaus og eigi sér engar fyrirmyndir í Evrópu. Af þessum sökum leggst Síminn gegn því að í frumvarpinu verði ákvæði sem mæli fyrir um reiki milli IMT-2000 og UMTS neta. *Því er lagt til að 2. mgr. 8. gr. frumvarpsins falli niður. Með sömu rökum er lagt til að lokamálsliður 3. mgr. 8. gr., þess efnis að útbreiðslukröfur umfram 30% lágmarkið sé heimilt að uppfylla með reiki, falli niður.*

Ein skýring á að kröfur um reiki innan þriðju kynslóðar finnast ekki er hugsanlega að slíkt mun ótvírætt verka letjandi á útbyggingu þjónustusvæða bæði í bráð og lengd.

Önnur skýring getur verið tæknilegs eðlis. Vitað er að tæknilegir ókostir fylgja innanlandsreiki milli 3.kynslóðar kerfa, samhliða reiki milli 3.kynslóðar og 2.kynslóðar. Þetta þarf að rannsaka betur áður en krafa um slíkt er gerð og má telja eðlilegt ráðuneytið eða Póst- og fjarskiptastofnun upplýsi að minnsta kosti í aðalatriðum hvornig 3.kynslóðar reiki eigi að vera háttáð, verði þess krafist.

Síminn ítrekar að nema eigi brott kröfuna um reiki milli 3.kynslóðar kerfa. Til vara – ef ákvæðið verður ekki numið brott – telur Síminn bráðnauðsynlegt að breyta því og skýra betur.

Nauðsynlegt er að taka fram að ákvæði fjarskiptalaga eigi ekki við hér, að enginn réttur sé til innanlandsreikis og engar skyldur fyrr en sá sem sækir um reiki hefur náð 60% útbreiðslu á viðkomandi svæði. Einvörðungu sé samið á viðskiptalegum forsendum og ef samningar nást ekki sé engin skylda um innanlandsreiki á svæðinu sem um ræðir.

Þá telur Síminn einnig nauðsynlegt – til vara- ef ákvæðið verður ekki fellt niður – að skýra sérstaklega ferlið eftir að 60% kröfunni hefur verið náð eða samið um innanlandsreiki til að ná henni.

Þar bendir Síminn til dæmis á þá leið að tryggja fyrirtæki sem setur upp nýjan 3.kynslóðar sendi einkarétt á þeim sendi t.d. um 3ja ára skeið. Að þeim tíma loknum verða væntanlega fyrirliggjandi betri upplýsingar til grundvallar fjárhagslegri afkomu sendisins eða svæðisins, sem geta gefið til kynna hvort grundvöllur sé fyrir sendi frá samkeppnisaðila á svæðinu. Verði ekkert ákvæði um þessi atriði er hætt við að frumkvæði til uppbyggingar utan höfuðborgarsvæðisins verði hverfandi lítið.

Einnig er nauðsynlegt að skilgreina hvað telst vera „samkeppnissvæði“. Þetta verður að gera áður en kemur að útbóði og leyfisveitingum. Sérstaklega er þetta nauðsynlegt í og í næsta nágrenni þéttbýlisstaða, til þess að gefa farsímafélögunum færi á að styrkja þjónustu til dæmis í jöðrum þéttbýliskjarna, aðgreina sig þannig frá öðrum með hærra þjónustustigi og auka samkeppni.

Þetta verður að vera hægt án þess að viðkomandi fyrirtæki eigi það á hættu að innanlandsreiki verði þröngvað á viðkomandi sendistöð, vegna þess að samkeppnisaðili telji ekki vera fjárhagslegan grundvöll fyrir radíóstöð sinni á staðnum eða svæðinu.

Verði þetta ekki gert vantar nægilegan hvata til að bæta þjónustusvæði og lokaniðurstaðan verður sú að þjónustusvæði 3.kynslóðar verður minna og lakara en ella.

Að síðustu skal þess getið að það er ekki einfalt mál, hvorki tæknilega né kostnaðarlega að samnýta „stjórnstöð“ „Radio Network Controller“ (RNC) eins og athugasemdir við 4. mgr. 8. gr. gefa til kynna að ráðgert sé. Er því lagt til að orðin „og stjórnstöðvar („Radio Network Controllers“)" verði felld úr athugasemdum við 8. gr.

Þrátt fyrir allt sem að ofan greinir útilokar Síminn engan veginn að samkomulag geti tekist milli fjarskiptafyrirtækja á viðskiptalegum forsendum um reiki innan þriðju kynslóðar eða sameiginlega uppbyggingu á þriðju kynslóðar farsímaneti, að því gefnu að slíkt samræmist ákvæðum samkeppnislaga.

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

Jóhanna Þorgrímsdóttir
f.h. Páll Ásgrímsson, hdl.